

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VILNIAUS APSKRITIES VIRŠININKO ADMINISTRACIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 13 d. Nr. FA-P-34-20-27
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-06-26 pavedimą Nr. P-34-20

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Birutė Borkauskienė (grupės vadovė)
Virginija Balkojytė, Danutė Viskontienė,
Donatas Garbauskas

Auditas pradėtas 2009-06-29
Auditas baigtas 2010-05-13

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Dėl apskaitomo debetinio išsiskolinimo už išsimokėtinai parduotus apskrities patikėjimo teise valdomus valstybinės žemės sklypus	7
2. Dėl specialiųjų programų pajamų	8
3. Dėl asignavimų naudojimo	8
3.1. Dėl darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojimo	8
3.2. Dėl prekėms ir paslaugoms įsigyti skirtų asignavimų panaudojimo	10
3.3. Dėl negyvenamųjų patalpų nuomos paslaugų įsigijimo	11
3.4. Dėl viešųjų pirkimų	13
4. Dėl išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimo	14
4.1. Dėl investicijų projekto „Lavoriškių pagrindinės mokyklos Vilniaus rajone, Miškų g. 8, priestato statyba“	14
4.2. Dėl investicijų projekto „Prūdiškių pensionato 160 vietų gyvenamojo korpuso su jungiamąja dalimi Vilniaus rajono savivaldybėje, Prūdiškių kaime, statyba“	17
4.3. Dėl investicijų projekto „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Vilniuje, Trakų g. 10 ir 12, rekonstravimas“	18
4.4. Dėl investicijų projekto „Vilniaus apskrities resocializacijos centro pastato Vilniuje, Palydovo g. 29A rekonstravimas“	20
Rekomendacijos	22
Priedai	24

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės 2009 m. birželio 26 d. pavedimu Nr. P-34-20, atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Birutė Borkauskienė ir Virginija Balkojytė, vyresnioji valstybinė auditorė Danutė Viskontienė, valstybinis auditorius Donatas Garbauskas.

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Vilniaus apskrities viršininko administracija (toliau – apskritis), adresas: Europos a. 1, LT-09308 Vilnius. Identifikavimo kodas – 188601845.

Audituojamu laikotarpiu apskričiai vadovavo viršininkas Jonas Vasiliauskas, kuris vykdė asignavimų valdytojo funkcijas. Apskaitos ir biudžeto skyriaus vedėja audituojamu laikotarpiu dirbo Irina Griščenko.

Lietuvos Respublikos Seimas Apskrities valdymo įstatymo ir jį keitusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymu² yra nusprendęs nuo 2010 m. liepos 1 d. panaikinti apskričių viršininkų pareigybes ir likviduoti apskričių viršininkų administracijas.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-01-19 įsakymas Nr. V-8 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos“, 1 p.

² Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymo ir jį keitusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymas, 2009-07-07 Nr. XI-318, 2 str. 4 d.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama apskrities 2010 m. vasario 25 d. raštu Nr. (60)-1.2-499-(3.31) pateikta 2009 metų finansinė atskaitomybė: Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio išskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8); planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos: Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1), Ikimokyklinių, visų tipų bendrojo lavinimo, internatinių ir vaikų globos bei kitų švietimo įstaigų darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-2); Sveikatos priežiūros, socialinės globos bei rūpybos įstaigų ir darbuotojų etatų plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-5); Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Apskričiai 2009 metams įstatymu³ buvo skirta 112 151,0 tūkst. Lt (iš jų – 63 261,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 5 003,0 tūkst. Lt turtui įsigyti) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti.

Apskritis 2009 metais vykdomoms programoms įgyvendinti gavo ir panaudojo 113 056,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Apskrities ir pavaldžių biudžetinių įstaigų apskaitos registruose 2009 m. gruodžio 31 d. buvo užregistruota 1 702 274,7 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomo ilgalaikio valstybės turto, iš jo 1 445 885,7 tūkst. Lt – valstybinė žemė.

Kreditinis išskolinimas 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 3 213,9 tūkst. Lt, palyginus su buvusiu metų pradžioje, jis padidėjo 1 304,9 tūkst. Lt, iš jų biudžeto lėšų kreditinis išskolinimas padidėjo 1 799,6 tūkst. Lt. Biudžeto lėšų kreditinis išskolinimas 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 127,4 tūkst. Lt, iš jų 387,3 tūkst. Lt už priskaičiuotą darbo užmokestį ir socialinio draudimo įmokas, 1 733,3 tūkst. Lt už prekes ir paslaugas (iš jų 1 625,2 tūkst. Lt vykdant Žemės reformos

³ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (2009-07-23 įstatymo Nr. XI-396 redakcija), 3 priedėlis.

programą (iš jų: valstybės įmonei Registrų centrui 1 571,3 tūkst. Lt už valstybės nuosavybės ir patikėjimo teisės į žemės sklypus įregistravimą).

Debetinis įsiskolinimas 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 60 806,9 tūkst. Lt, palyginus su buvusiu metų pradžioje jis padidėjo 60 205,0 tūkst. Lt, iš biudžeto lėšų – sudarė 169,1 tūkst. Lt, t. y. sumažėjo 324,4 tūkst. Lt. Apskritis 2009 m. gruodžio 31 d. apskaitė savivaldybių įsiskolinimo už suteiktas paslaugas 488,7 tūkst. Lt likutį, kurį sudarė: 341,0 tūkst. Lt įsiskolinimas už vaikų ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą ir 147,7 tūkst. Lt už suteiktas gyventojams socialinės globos paslaugas pensionatuose.

Iš savivaldybių gautų ir nepanaudotų pavedimų lėšų už suteiktas gyventojams išlaikymo paslaugas ir vaikų ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą likutis 2009 m. gruodžio 31 d. – 826,6 tūkst. Lt.

Apskritis administracija ir 44 apskriviai pavaldžios įstaigos 2009 metais vykdė 18 programų: „Valstybės politikos įgyvendinimas“, kodas 01.001; „Švietimo įstaigų išlaikymas“, kodas 02.002; „Ikimokyklinis ir bendrasis lavinimas Rytų Lietuvoje“, kodas 02.003; „Kultūros įstaigų išlaikymas“, kodas 02.004; „Vaikų globa, gydymas ir rehabilitacija“, kodas 02.005; „Sporto medicinos plėtra ir visuomenės sveikatos ugdymas“, kodas 02.006; „Regiono kultūros ir sporto plėtra“, kodas 02.008; „Socialinių paslaugų plėtra globos įstaigose“, kodas 02.010; „Gestų kalbos vertėjų centro išlaikymas“, kodas 02.011; „Europos geografinio centro infrastruktūros aptarnavimas“, kodas 02.029; „Viešųjų įstaigų teikiamų socialinių paslaugų dalinis finansavimas“, kodas 02.032; „Vaikų globos namų išlaikymas“, kodas 02.033; „Viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų plėtra ir modernizavimas“, kodas 02.034; „Viešųjų kultūros įstaigų veiklos dalinis finansavimas“, kodas 02.037; „Specialioji programa, finansuojama iš biudžetinių įstaigų pajamų įmoki“, kodas 02.081; „Žemės reforma“, kodas 03.009; „Žemės ūkio institucijų išlaikymas“, kodas 03.017; „Atsiskaitymai su atleidžiamais žemės ūkio institucijų darbuotojais“, kodas 03.019.

Apskritis viršininko sprendimu⁴ 2009 m. gruodžio 31 d. likviduotos biudžetinės įstaigos: Vilniaus apskritis viršininko administracijos Švietimo centras ir Vilniaus apskritis kultūros centras.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

⁴ Vilniaus apskritis viršininko 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakymai: Nr. 2.3-14376-(70) „Dėl specializuotos biudžetinės įstaigos „Vilniaus apskritis kultūros centras“ likvidavimo“, Nr. 2.3-14374-(70) „Dėl biudžetinės įstaigos „Vilniaus apskritis viršininko administracijos Švietimo centras“ likvidavimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

▪ 1 proc. (1 130,6 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų, tai – didžiausia priimtina klaidų suma, taikoma vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

▪ 1 proc. (17 932,2 tūkst. Lt) Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, taikoma vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekdami gauti pakankamus, tinkamus ir patikimus įrodymus audito tikslams pasiekti, atlikome apskrities veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatėme reikšmingo iškraipymo riziką ir svarbiausias audito sritis. Vertinant vidaus kontrolę susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis. Atlikę vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus nepriklausomai nuomonei pareikšti surinkome atlikę darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų (pašalpų), turto, pajamų ir nuompinigių, prekių ir paslaugų naudojimo didelės apimties savarankiškas audito procedūras. Savarankiškas audito procedūras atlikome apskrities administracijoje ir apskričiai pavaldžiose biudžetinėse įstaigose: Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje, Vilniaus apskrities turizmo informaciniame centre, Elektrėnų sanatorinėje pagrindinėje mokykloje, Lavoriškių pagrindinėje mokykloje, Prūdiškių pensionate, Vilniaus 2-iuose vaikų globos namuose, Vilniaus apskrities resocializacijos centre, Vilniaus apskrities viršininko administracijos Švietimo centre, Vilniaus apskrities kultūros centre. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimą, patikrinimą, analitines procedūras. Apskričiai pavaldžiose įstaigose stebėjome atliekamą turto metinę inventorizaciją.

Valstybės kontrolės 2009 metų valstybinio audito programoje buvo numatytos sisteminės tyrimų sritys – specialiųjų programų pajamos, išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas. Atliktos jų audito procedūros.

Apskrities administracijoje (su žemėtvarkos skyriais) 2009 m. sausio 1 d. buvo patvirtintos 434,5, o faktiškai užimtos 429,5 pareigybės, 2009 metais atleisti 197 darbuotojai, iš jų: 22 pačių prašymu, 131 dėl pareigybės panaikinimo, 2 – pasibaigus terminuotai darbo sutarčiai, 25 perkelti į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, 2 valstybės tarnautojai laimėjo konkursus kitose viešojo administravimo įstaigose.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl apskaitomo debetinio įsiskolinimo už išsimokėtinai parduotus apskrities patikėjimo teise valdomus valstybinės žemės sklypus

Apskrities apskaitoje 2009 metų pabaigoje buvo užregistruotas ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso 38 eilutėje sąskaitoje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ (178) nurodytas 60 659,9 tūkst. Lt likutis, iš jo 60 195,1 tūkst. Lt debetinis įsiskolinimas už išsimokėtinai parduotus apskrities patikėjimo teise valdomus valstybinės žemės sklypus (toliau – žemės sklypai).

Apskrities viršininkas 2009 m. sausio 9 d. įsakymu⁶ Žemės tvarkymo departamento teritorinių žemėtvarkos skyrių vedėjams nurodė nustatytais terminais Apskaitos ir biudžeto skyriui pateikti valstybinės žemės sklypų pirkimo-pardavimo sutarčių kopijas ir duomenis apie išsimokėtinai parduodamus apskrities patikėjimo teise valdomus valstybinės žemės sklypus. Audito metu nustatyta, kad įsakymas iki šiol neįvykdytas, nes Apskaitos ir biudžeto skyriui nepateikti visi 2002–2009 metų duomenys, todėl neapskaitytas visas debetinis įsiskolinimas už parduotus išsimokėtinai žemės sklypus ir neapskaitytos sutartyse nustatytais terminais apskaičiuotos palūkanos.

Taip apskritis pažeidė Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo⁷ 6 str. 2 d. ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁸ 305, 306.1 ir 306.2 p., nes apskrities apskaitoje 2009 metais užregistruotas ne visas apskrities debetinis įsiskolinimas už parduotus išsimokėtinai žemės sklypus ir ne visos sutartyse nustatytais terminais apskaičiuotos palūkanos.

Apskritis, pažeisdama Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 6 str. 2 d. ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisykles, apskaitoje 2009 metais užregistravo ne visą debetinį įsiskolinimą už parduotus išsimokėtinai žemės sklypus ir ne visos sutartyse nustatytais terminais apskaičiuotas palūkanas.

Apskrities buhalterinėje apskaitoje nesant patikimų duomenų apie skolinių įsipareigojimų apskričiai pagal sudarytas žemės sklypų pirkimo ir pardavimo išsimokėtinai sutartis vykdymą, negalėjome atlikti audito procedūrų ir patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse nurodytą 60 659,9 tūkst. Lt „Atsiskaitymas su kitais debitoriais ir

⁶ Įsakymas Nr. 2.3.-11-(60) „Dėl dokumentų pateikimo apie apskrities viršininko parduodamus išsimokėtinai žemės sklypus“.

⁷ 2001-11-06 Nr. IX-574.

⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. 70 „Dėl Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (2008-12-08 įsakymo Nr. 1K-423 redakcija).

kreditoriais“ (aktyvo 38 eil.) ir 60 225,9 tūkst. Lt „Kiti fondai“ (pasyvo 58 eil.) likučių metų pabaigoje tikslumo ir teisingumo.

Nurodytos aplinkybės rodo, kad apskritis nekontroliuoja įsiskolinimų už parduotą valstybinę žemę mokėjimo. Tokiomis sąlygomis apskrityje sudaryta galimybė pirkėjams, išsimokėtinai įsigijusiems valstybinės žemės sklypus, išvengti įsiskolinimų už žemę mokėjimo, taip valstybei gali būti padaryta turtinė žala.

2. Dėl specialiųjų programų pajamų

Apskričiai 2009 m. įstatymu⁹ buvo patvirtinta 5 290,0 tūkst. Lt įmokų į valstybės biudžetą, skiriamų finansuoti specialiąją programą. Vyriausybės nutarimu¹⁰ apskričiai vykdyti Specialiąją programą, finansuojamą iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų (programos kodas 02.081), 2009 metams patvirtinta 5 290,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų išlaidoms 4 652,0 Lt ir 628,0 tūkst. Lt turtui įsigyti. Metų pradžioje nepanaudotas pajamų įmokų likutis – 1 099,1 tūkst. Lt, per ataskaitinius metus apskrities administracija ir jai pavaldžios įstaigos faktiškai į biudžetą pervedė 6 296,0 tūkst. Lt pajamų, t. y. 1 006,0 tūkst. Lt daugiau, negu planuota. Per ataskaitinius metus gauta iš biudžeto ir panaudota 6 179,7 tūkst. Lt, ataskaitinių metų pabaigoje liko nepanaudotas 1 215,4 tūkst. Lt specialiųjų lėšų pajamų likutis.

Pajamų ir kompensuotų nuompinigių apskaitos savarankiškas audito procedūras atlikome apskrities administracijoje, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje, Vilniaus apskrities Švietimo centre, Lavoriškių pagrindinėje mokykloje, Turizmo informaciniame centre ir Prūdiškių pensionate. Reikšmingų neatitikimų šioje srityje nenustatyta.

3. Dėl asignavimų naudojimo

3.1. Dėl darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojimo

1. Nustatyta, kad Elektrėnų sanatorinėje pagrindinėje mokykloje:

- pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511¹¹ 5.2 punktą, direktoriaus įsakymais¹² darbuotojams skirta bendra priedų ir priemokų suma 1 052,28 Lt viršijo nustatytą 0,9 tarnybinio atlyginimo dydį.

⁹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96, 2 priedėlis.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. sausio 21 d. nutarimas Nr. 32 „Dėl 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ pakeitimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹¹ „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (2009-08-19 nutarimo Nr. 843 redakcija).

¹² 2009-07-13 Nr. 1V-79, 2009-08-31 Nr. 1V-91, 2009-07-13 Nr. 1V-79, 2009-10-05 Nr. 1V-10 ir 1V-12.

- pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 4 punktą ir Vilniaus apskrities viršininko įsakymu¹³ patvirtintų Personalinių priedų, priedų, priemonių, vienkartinių piniginių išmokų ir materialinių pašalpų skyrimo taisyklių 2 punktą, 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1V-46 už gruodžio mėn. dirbtus papildomus darbus direktorius neteisėtai sau paskyrė 280,10 Lt tarnybinio atlyginimo priedą.

- pažeidžiant švietimo ir mokslo ministro 2009 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu¹⁴ patvirtinto Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 27.1 punktą, 2009 m. rugsėjo 1 d. tarifikoje už šiame punkte nenumatytą 1–4 klasių užsienio kalbos mokinių darbų tikrinimą darbuotojams nepagrįstai priskaičiuota ir išmokėta 84,37 Lt darbo užmokesčio.

Elektrėnų sanatorinėje pagrindinėje mokykloje darbuotojams neteisėtai ir nepagrįstai buvo apskaičiuota 1 416,75 Lt darbo užmokesčio ir 438,90 Lt nuo jo apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų, taip mokyklai padaryta 1 855,65 Lt materialinė žala.

2. Vilniaus 2-ioose vaikų globos namuose, nevykdant Vilniaus apskrities viršininko 2009 m. rugsėjo 22 d. įsakymo¹⁵ 1 p., kuriuo įstaigų vadovams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁶, nuo 2009 m. rugpjūčio 23 d. buvo 30 proc. sumažintas Vilniaus apskrities viršininko 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 3.1.-K-177-(5.1) nustatytas personalinio priedo dydis, apskaičiuojant 2009 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. darbo užmokesčių vaikų globos namų direktoriui nustatytas personalinis priedas nesumažintas. Todėl neteisėtai apskaičiuota ir išmokėta 633,36 Lt darbo užmokesčio ir 196,21 Lt socialinio draudimo įmokų, taip įstaigai padaryta 829,57 Lt materialinė žala.

Elektrėnų sanatorinėje pagrindinėje mokykloje ir Vilniaus 2-ioose vaikų globos namuose darbuotojams buvo neteisėtai apskaičiuota ir išmokėta iš viso 2 050,11 Lt (1 416,75+633,36) darbo užmokesčio ir apskaičiuota 635,11 Lt (438,90 +196,21) socialinio draudimo įmokų. Taip šioms įstaigoms buvo padaryta 2 685,22 Lt (1 855,65+829,57) materialinė žala. Pažymėtina, kad 2010 metais ši žala buvo atlyginta ir neteisėtai išmokėtas darbo užmokeskis gražintas į valstybės biudžetą.

Dvi apskričiai pavaldžios įstaigos, pažeisdamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu¹⁷ patvirtinto Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 6.6 punktą, į vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą neįtraukė:

¹³ 2007 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. 2.3-13634-(60) „Dėl personalinių priedų, priedų, priemonių, vienkartinių piniginių išmokų ir materialinių pašalpų skyrimo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁴ Nr. ISAK-1736 „Dėl Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁵ Nr. 3.1-K-279-(5.1) „Dėl personalinių priedų“.

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 843 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ pakeitimo“.

¹⁷ Nr. 650 „Dėl Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2008-12-03 nutarimo Nr. 1279 redakcija).

- Elektrėnų sanatorinės pagrindinės mokyklos direktoriaus įsakymu¹⁸ paskirtų vienkartinį piniginių išmokų, dėl to 18 darbuotojų apskaičiuotas 538,75 Lt mažesnis darbo užmokestis už atostogas,

- Vilniaus 2-ųjų vaikų globos namų direktoriaus įsakymu¹⁹ paskirtų vienkartinį piniginių išmokų, dėl to 53 darbuotojams apskaičiuotas 4 002,51 Lt mažesnis darbo užmokestis už atostogas.

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu patvirtinto Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 6.6 punktą, Elektrėnų sanatorinėje pagrindinėje mokykloje darbuotojams buvo apskaičiuotas ir išmokėtas 538,75 Lt mažesnis, Vilniaus 2-iuose vaikų globos namuose – 4 002,51 Lt mažesnis darbo užmokestis už atostogas.

Pažymėtina, kad Elektrėnų sanatorinė pagrindinė mokykla 2010 m. po auditorių pastebėjimo ištaisė klaidą ir išmokėjo darbuotojams 538,75 Lt darbo užmokesčio už atostogas.

3.2. Dėl prekėms ir paslaugoms įsigyti skirtų asignavimų panaudojimo

Nustatyti atvejai, kai mokyklose kvalifikacijos kėlimui skirti asignavimai buvo panaudoti pažeidžiant teisės aktų nuostatas:

- Elektrėnų sanatorinė pagrindinė mokykla 2009 m. kovo 16 d. sudarė tris autorines sutartis su vadybos ekspertais. Už atliktą darbą iš viso apskaičiuota ir išmokėta 1 707,27 Lt autorinių atlyginimų (išmokėta iš kvalifikacijos kėlimui skirtų asignavimų) ir 372,09 Lt socialinio draudimo įmokų (išmokėta iš kitų paslaugų išlaidoms skirtų asignavimų).

- Lavoriškių pagrindinė mokykla 2009 m. gegužės 20 d. sudarė tris autorines sutartis su vadybos ekspertais. Už atliktą darbą iš kvalifikacijos tobulinimui skirtų lėšų iš viso apskaičiuota ir išmokėta 4 377,60 Lt autorinių atlyginimų ir 437,76 Lt socialinio draudimo įmokų.

Pagal minėtas autorines sutartis vadybos ekspertai suteikė paslaugas, kurių apimtis ir tikslai nustatyti vadovų atestacijos nuostatuose, t. y. įvertino mokyklos vadovo ir pavaduotojo vadybinę veiklą ir kompetenciją. Mokyklos vadovo atestacija nepriskiriama pedagogų kvalifikacijos tobulinimui, kuris vykdomas vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu²⁰ patvirtintais Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatais, kai kvalifikacijos

¹⁸ 2008-12-29 Nr. 1V-38.

¹⁹ 2008-11-07 Nr. V-108.

²⁰ Nr. ISAK- 556 „Dėl Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų patvirtinimo“.

tobulinimas yra patvirtinamas kvalifikacijos tobulinimo įstaigos išduotu pažymėjimu, todėl šios išlaidos negalėjo būti apmokėtos iš kvalifikacijai skirtų asignavimų.

Įvertinus su vadybos ekspertais sudarytas sutartis nustatyta, kad jų nuostatos neatitinka Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo²¹ autorinėms sutartims keliamų reikalavimų, nes jose aptartas darbas nepriskiriamas autoriniam darbui, sutarčių objektas nėra autorių turtinių teisių ir kūrinių perdavimas ar suteikimas. Minėtose autorinėse sutartyse vadybos ekspertams pavestas darbas labiau atitinka paslaugų ir konsultacijų teikimą pedagogų atestacijos klausimais, nes buvo pavesta parengti pažymas pagal įsakymu²² patvirtintas formas, šiuo įsakymu patvirtinta tvarka įvertinti mokyklos vadovo ir pavaduotojo vadybinę veiklą ir kompetenciją.

Elektrėnų sanatorinė pagrindinė ir Lavoriškių pagrindinė mokykla su vadybos ekspertais neteisėtai sudarė autorines sutartis ir išmokėjo jiems iš viso 6 894,72 Lt autorinius atlyginimus už suteiktas paslaugas (Elektrėnų mokykla – 2 079,36 Lt, Lavoriškių – 4 815,36 Lt).

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu²³ patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.2 punktą, Elektrėnų sanatorinėje pagrindinėje ir Lavoriškių pagrindinėje mokyklose 6,5 tūkst. Lt (1,7 tūkst. Lt + 4,8 tūkst. Lt) autorių atlyginimų už suteiktas paslaugas buvo išmokėta iš kvalifikacijos tobulinimui skirtų asignavimų.

Todėl suvestinės Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2 – metinė) 25 eilutės straipsnyje „Kvalifikacijos kėlimas“ (kodas 2.2.1.1.1.16) nurodytos 6,5 tūkst. Lt didesnės kvalifikacijos kėlimo kasinės ir faktinės išlaidos.

3.3. Dėl negyvenamųjų patalpų nuomos paslaugų įsigijimo

Lavoriškių pagrindinė mokykla 2008 ir 2009 metais iš fizinių asmenų įsigijo negyvenamųjų patalpų nuomos paslaugas, taikydama tuo metu galiojusias supaprastintas viešųjų pirkimų procedūras, nustatytas mokyklos direktoriaus patvirtintose Įprastos komercinės praktikos²⁴ ir Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėse²⁵. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo²⁶ 10 straipsnio 1 dalies 6 punktu, žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimams arba nuomai įstatymo reikalavimai netaikomi ir šių nekilnojamųjų daiktų įsigijimų arba nuomos tvarką nustato

²¹ Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, 1999-05-18 Nr. VIII-1185 (2003-03-05 įstatymo Nr. IX-1355 redakcija), 4 ir 39 str.

²² Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. ISAK-1521 „Dėl valstybinių (išskyrus aukštųjų ir aukštesniųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestacijos nuostatų tvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²³ Nr. 1K-184 (2005-09-29 įsakymo Nr. 1K-280 redakcija)

²⁴ 2005 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. V-17 (1.7.) „Dėl Lavoriškių pagrindinės mokyklos Įprastos komercinės praktikos taisyklių patvirtinimo“.

²⁵ 2008 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. V-4141 „Dėl Lavoriškių pagrindinės mokyklos supaprastintų pirkimų taisyklių patvirtinimo“.

²⁶ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 25 d. nutarimu²⁷ patvirtintas Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašas. Mokykla pažeidė aprašo nuostatas, nes sudarė patalpų nuomos sutartis²⁸ netaikydama apraše nustatytų konkurso procedūrų.

Iš viso už ilgalaikio materialiojo turto nuomą fiziniams asmenims pagal sutartis per 2009 m. priskaičiuota ir sumokėta 25 092,34 Lt nuompinigių.

Mokykla sudarė nuomos sutartis neįvertinusi to laikotarpio vidutinių rinkos kainų. Audito metu, vertindami patalpų nuomos kainas ekonomiškumo požiūriu, palyginome sutartyse nustatytas kvadratinio metro patalpų nuomos kainas (15,62 Lt/kv. m ir 36,53 Lt/kv. m) su atitinkamo laikotarpio patalpų nuomos Vilniaus rajono savivaldybėje vidutinėmis kvadratinio metro kainomis (8,00 Lt/kv. m) (šaltinis – www.edomus.lt) ir nustatėme, kad pagal patalpų nuomos sutartis vieno kvadratinio metro kainos yra 7,62 Lt ir 28,53 Lt didesnės už vidutines. Patalpų nuomos pagal sutartis kainas palyginus su perskaičiuotomis pagal vidutines rinkos kainas, darytina išvada, kad mokykla galėjo sutaupyti ir vidutiniškai 17,6 tūkst. Lt sumažinti ilgalaikio materialiojo turto nuomos išlaidas.

Pažymėtina, kad pagal patalpų nuomos sutarčių sąlygas mokykla mokėjo tik nuomos mokesčių, tačiau nemokėjo už komunalines paslaugas. Nesant duomenų apie suteiktų komunalinių paslaugų dydį, negalėjome įvertinti, kiek sumažėtų auditorių apskaičiuota 17,6 tūkst. Lt išlaidų suma, kurią mokykla galėjo sutaupyti.

Lavoriškių pagrindinė mokykla, pažeisdama Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašą²⁹, išsinuomojo iš fizinių asmenų jai reikalingas patalpas.

Iš viso 2009 m. priskaičiuota ir sumokėta 25 092,34 Lt nuompinigių. Mokyklos sudarytose sutartyse nustatytos patalpų nuomos kainos žymiai viršijo atitinkamo laikotarpio patalpų nuomos Vilniaus rajono savivaldybėje vidutines kainas, todėl mokykla galėjo sutaupyti ir vidutiniškai 17,6 tūkst. Lt sumažinti ilgalaikio materialiojo turto nuomos išlaidas.

Lavoriškių pagrindinės mokyklos direktorius nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo³⁰ 8 straipsnio 5 dalies, nes neužtikrino asignavimų valdytojo jam priskirtų asignavimų racionalaus ir taupaus panaudojimo.

Lavoriškių pagrindinė mokykla Valstybės kontrolę informavo³¹, kad 2009 m. rugpjūčio 21 d. nuomos sutartis baigiasi 2010 m. birželio 11 d. ir toliau nebus pratęsta.

²⁷ Nr. 841 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁸ 2008 m. rugsėjo 1 d. sutartis (su fiziniais asmenimis), 2009 m. rugpjūčio 21 d. sutartis (su fiziniu asmeniu).

²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 25 d. nutarimas Nr. 841 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³⁰ 1995-12-05 Nr. I-1113 (2004-11-04 įstatymo Nr. IX-2536 redakcija).

³¹ 2010 m. balandžio 6 d. raštas Nr. SD-181 „Dėl valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo“.

3.4. Dėl viešųjų pirkimų

1. Lavoriškių pagrindinė mokykla, atlikusi tiekėjų apklausą žodžiu, 2009 m. rugpjūčio 21 d. su maitinimo įmone sudarė maitinimo paslaugų sutartį, pagal kurią buvo įsigytos socialiai remtinų šeimų vaikų (mokinių) maitinimo paslaugos. Apklausos pirkimo būdas žodžiu pasirinktas pažeidžiant direktoriaus įsakymu³² patvirtintų Supaprastintų pirkimų taisyklių 100.1.4.2. punktą, nes sutarties vertė viršijo 10 tūkst. Lt³³, o mokykla pagal taisyklių 100 punkte nustatytas sąlygas nepagrindė šio pirkimo būdo pasirinkimo teisėtumo. Pagal minėtų taisyklių 21 ir 26 punktus mokinių maitinimo paslaugų pirkimui buvo privaloma parengti pirkimo sąlygas ir apie mažos vertės pirkimą paskelbti skelbimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Lavoriškių pagrindinė mokykla atliko tiekėjų apklausą žodžiu ir 2009 m. rugpjūčio 21 d. sudarė su maitinimo įmone maitinimo paslaugų sutartį, pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymo³⁴ 85 str. 3 d. ir Supaprastintų pirkimų taisyklių 21, 26 ir 100.1.4.2 punktus.

2. Vilniaus 2-ieji vaikų globos namai pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo³⁵ 9 str. 4 d., nes 2009 metais neskaičiavo numatomų pirkimų verčių – nesilaikė Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintos pirkimo vertės apskaičiavimo metodikos³⁶.

3. Prūdiškių pensionatas pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo³⁷ 85 str. 3 d., nes Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje nepaskelbė direktoriaus 2008 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. V-25 patvirtintų Prūdiškių pensionato viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių.

Pensionatas, atlikęs tiekėjų apklausą raštu, su privačiomis bendrovėmis 2008 m. gruodžio ir 2009 m. sausio mėnesiais sudarė maisto produktų pirkimo sutartis³⁸. Apklausos pirkimo būdas raštu buvo pasirinktas pažeidžiant Prūdiškių pensionato viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių 102 p., nes sutarčių vertės viršijo 10 tūkst. Lt³⁹, o pensionatas pagal taisyklių 102 p. nustatytas sąlygas nepagrindė šio pirkimo būdo pasirinkimo teisėtumo.

Pensionatas 2009 metais neskaičiavo numatomų pirkimų verčių pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą pirkimo vertės apskaičiavimo metodiką⁴⁰ – pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo⁴¹ 9 str. 4 d.

³² 2008 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. V-41.

³³ Mokykla už šias paslaugas nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. maitinimo įmonei buvo sumokėjusi 12 238,7 Lt.

³⁴ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1673 redakcija).

³⁵ 2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija.

³⁶ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-26 įsakymas Nr. 1S-26 (su vėlesniais pakeitimais).

³⁷ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1673 redakcija).

³⁸ 2008-12-23 Nr. 145; 2009-01-05 sutartys Nr. 01, 02, 03, 146, PŪ-66 20090223-01; 2009-01-17 Nr. 1.

³⁹ Audito metu nustatėme, kad 2009 m. privačioms bendrovėms už pristatytus maisto produktus sumokėta pagal sutartis: 2008-12-23 Nr. 145 – 81 896,57 Lt; 2009-01-05 Nr. 02 – 71 256,72 Lt; 2009-01-05 Nr. PŪ-66 20090223-01 – 75 868,57 Lt; 2009-01-17 Nr. 1 – 23 519,28 Lt; 2009-01-05 Nr. 146 – 106 178,95 Lt; 2009-01-05 Nr. 01 – 26 828,09 Lt; 2009-01-05 Nr. 03 – 16951,54 Lt.

⁴⁰ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-26 įsakymas Nr. 1S-26 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴¹ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

Pensionatas, atsižvelgęs į auditorių pastebėjimus, direktoriaus patvirtintas Prūdiškių pensionato viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklės 2010 m. kovo 18 d. paskelbė Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir informavo⁴², kad nutraukė sudarytas su tiekėjais maisto produktų pirkimo sutartis⁴³ ir skelbs naujus maisto produktų pirkimų konkursus.

Vilniaus 2-ieji vaikų globos namai ir Prūdiškių pensionatas, 2009 metais pažeisdami Viešųjų pirkimų įstatymo⁴⁴ 9 str. 4 d., neskaičiavo numatomų pirkimų verčių pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą pirkimo vertės apskaičiavimo metodiką⁴⁵.

Prūdiškių pensionatas atliko tiekėjų apklausą raštu ir 2009 metais sudarė maisto produktų pirkimo sutartis su privačiomis bendrovėmis, pažeisdamas Viešųjų pirkimų įstatymo⁴⁶ 85 str. 3 d. ir Prūdiškių pensionato viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių⁴⁷ 102 punktą.

4. Dėl išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimo

Apskričiai 2009 metams įstatymu⁴⁸ buvo skirta 5 003,0 tūkst. Lt turtui įsigyti valstybės biudžeto asignavimų investicijų programoms vykdyti. Apskritis 2009 metais vykdė 16 investicijų projektų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje patikslintas investicijų projektams skirtų asignavimų planas – 5 158,2 tūkst. Lt, panaudota 5 119,3 tūkst. Lt. Apskritis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dėl ilgalaikio turto kūrimo ir įsigijimo biudžeto lėšų kreditinio įsiskolinimo neturėjo.

4.1. Dėl investicijų projekto „Lavoriškių pagrindinės mokyklos Vilniaus rajone, Miškų g. 8, priestato statyba“

Investicijų projektas „Lavoriškių pagrindinės mokyklos Vilniaus rajone, Miškų g. 8, priestato statyba“ pradėtas įgyvendinti 2008 m. ir iki 2009 m. gruodžio 31 d. atlikta darbų už 2 119,0 tūkst. Lt, iš jų 2009 m. – už 1 325,0 tūkst. Lt.

Lavoriškių pagrindinė mokykla, įgyvendindama investicijų projektą, su privačia bendrove supaprastinto atviro konkurso būdu 2008 m. rugsėjo 18 d. sudarė statybos rangos sutartį Nr.-1-JLS-6, pagal kurią bendrovė įsipareigojo už 9 965 558,0 Lt atlikti mokyklos priestato statybos darbus.

⁴² Prūdiškių pensionato 2010 m. balandžio 19 d. raštas Nr. 15-25 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir kitų pastebėjimų“.

⁴³ 2009-01-05 sutartys Nr. 02, 146 ir PŪ-66 20090223-01; 2008-12-23 sutartis Nr. 145.

⁴⁴ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁴⁵ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-26 įsakymas Nr. 1S-26 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴⁶ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1673 redakcija).

⁴⁷ 2008 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. V-25 patvirtintos Prūdiškių pensionato viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklės.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (2009-07-23 įstatymo Nr. XI-396 redakcija), 3 priedėlis.

Nustatėme, kad mokykla, sudarydama statybos rangos sutartį, pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo⁴⁹ 18 str. 6 d. 3 p. – sutartyje nustatyti kainą arba kainodaros taisykles pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką⁵⁰, nes:

- nesivadovaudama Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁵¹ patvirtintos Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (toliau – Kainodaros taisyklės) 7, 24 ir 25 punktais, kad sutarties kaina gali būti keičiama tik atsižvelgiant į kainų lygio kitimą ir mokesčių pasikeitimus, statybos rangos sutartyje numatė ir kitus kainos keitimo atvejus, nenumatyti Kainodaros taisyklėse;

- nesivadovaudama Kainodaros taisyklių 4.1 punktu (kad kainodaros taisyklės turi būti aiškios ir nedviprasmiškos, turi būti siekiama surašyti jas taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo), statybos rangos sutartyje (sutarties sąmatose) nenumatė kainodaros taisyklių nenumatytiems statybos darbams atlikti.

Dėl to negalėjome įsitikinti, ar racionaliai buvo panaudotos valstybės biudžeto lėšos (31 737,0 Lt) nenumatytiems darbams iš užsakovo rezervo įsigyti, kaip to reikalauja Viešųjų pirkimų įstatymas⁵².

- nesivadovaudama Kainodaros taisyklių 4.2. punktu (kad kainodaros taisyklės turi atitikti tiek perkančiosios organizacijos, tiek tiekėjo interesus), statybos rangos sutartyje numatė galimybę tik rangovui perskaičiuoti statybos darbų kainą šių darbų kainos didėjimo atveju, o statybos darbų kainų perskaičiavimo dėl kainų mažėjimo nenumatė. Todėl tokios sutarties sąlygos labiau atitiko rangovo, o ne perkančiosios organizacijos interesus.

Atliktų darbų kainos 2009 metais, atsižvelgiant į statybos darbų kainų lygio kitimą, nebuvo mažinamos. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus yra nustatytos statybos kainų mažėjimo tendencijos, audito metu atlikome kiekvieno mėnesio (nuo 2009 m. sausio iki 2009 m. lapkričio) atliktų statybos darbų kainų perskaičiavimą, įvertindami statybos sąnaudų kainų pokytį nuo statybos darbų sutarties sudarymo datos. Statybos sąnaudų kainų pokyčio įvertinimui taikėme Statistikos departamento skelbiamus statybos sąnaudų kainų indeksus. Nustatėme, kad bendra 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 125 055,4 Lt mažesnė. Statybos darbų sutartyje nenumatė fiksuotos kainos perskaičiavimo taisyklių statybos kainos mažėjimo atveju, negalėjome nustatyti konkrečios sumos, kuria galėjo būti mažesnė darbų kaina.

Mokykla, 2008 m. rugsėjo 18 d. sudarydama statybos rangos sutartį, nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme⁵³ nustatyto pirkimo tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų,

⁴⁹ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁵⁰ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 1S-21.

⁵¹ 2008-01-11 įsakymo Nr. 1S-1 redakcija.

⁵² 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 3 str. 2 d.

⁵³ 3 str. 2 d.

racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, o 2009 m. valstybės biudžeto asignavimus investicijų projektui įgyvendinti panaudojo neekonomiškai.

Sudarant 2008 m. rugsėjo 18 d. statybos rangos sutartį pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymas⁵⁴, nepasiektas įstatyme⁵⁵ nustatytas viešo pirkimo tikslas, nes atsižvelgiant į Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 125 055,4 Lt mažesnė. Pažymėtina, kad sutarties sąlygos, numatančios galimybę tik rangovui perskaičiuoti statybos darbų kainą šių darbų kainos didėjimo atveju ir nenumatančios statybos darbų kainų perskaičiavimo dėl kainų mažėjimo, labiau atitiko rangovo, o ne perkančiosios organizacijos, interesus.

Statybos rangos sutartyje nesant nustatytų kainodaros taisyklių nenumatytiems darbams atlikti, negalėjome įsitikinti, ar racionaliai buvo panaudotos 31 737,0 Lt lėšos darbams iš užsakovo rezervo įsigyti.

Lavoriškių pagrindinės mokyklos direktorius, pažeisdamas Biudžetinių įstaigų įstatymą⁵⁶, 2009 m. valstybės biudžeto asignavimus investicijų projektui įgyvendinti panaudojo neracionaliai ir netaupiai.

2009 m. atlikus mokyklos techninio projekto korektūrą, Lavoriškių pagrindinė mokykla atsisakė dalies nereikalingų darbų ir vietoj jų už 69 134,0 Lt įsigijo⁵⁷ statybos darbus, nenumatytus 2008 m. rugsėjo 18 d. statybos rangos sutartyje (t. y. keitė sutartyje nustatytas konstrukcijas ir kitas). Mokykla už 69 134,0 Lt įsigijo naujus statybos darbus, netaikydama Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁸ 85 straipsnyje supaprastintiems pirkimams nustatytos pirkimų tvarkos ir pažeidė šio straipsnio reikalavimus.

Lavoriškių pagrindinė mokykla įsigijo 69 134,0 Lt papildomų darbų, netaikydama Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁹ 85 straipsnyje supaprastintiems pirkimams nustatytos pirkimų tvarkos ir taip pažeidė šio straipsnio reikalavimus.

Dėl to negalėjome įsitikinti, ar racionaliai panaudotos valstybės biudžeto lėšos (69 134,0 Lt) nenumatytiems darbams įsigyti, kaip to reikalauja Viešųjų pirkimų įstatymas⁶⁰.

⁵⁴ 18 str. 6 d. 3 p.

⁵⁵ 3 str. 2 d.

⁵⁶ 1995-12-05 Nr. I-113 (2004-11-04 įstatymo Nr. IX-2536 redakcija), 8 str. 5 d.

⁵⁷ Protokoliai-susitarimai: 2009-07-03, 2009-08-26 ir 2009-09-23.

⁵⁸ 1996-08-13 Nr. I-1491 (įstatymų: 2008-07-03 Nr. X-1673 ir 2009-07-22 Nr. XI-395 redakcijos).

⁵⁹ Ten pat.

⁶⁰ 2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija, 3 str. 2 d.

4.2. Dėl investicijų projekto „Prūdiškių pensionato 160 vietų gyvenamojo korpuso su jungiamąja dalimi Vilniaus rajono savivaldybėje, Prūdiškių kaime, statyba“

Prūdiškių pensionatas nuo 2004 m. vykdo investicijų projektą „Prūdiškių pensionato 160 vietų gyvenamojo korpuso su jungiamąja dalimi Vilniaus rajono savivaldybėje, Prūdiškių kaime, statyba“. Pensionatas, įgyvendindamas investicijų projektą, su privačia bendrove 2003 m. gruodžio 19 d. sudarė statybos rangos sutartį⁶¹, pagal kurią bendrovė įsipareigojo už 4 287 881 Lt atlikti statybos darbus. Įgyvendinant projektą iki 2009 m. gruodžio 31 d. atlikta darbų už 6 755,0 tūkst. Lt, iš jų 2009 metais už 120,0 tūkst. Lt.

Pensionatą privati bendrovė (rangovas) informavo⁶², kad dėl teisme jai iškeltos restruktūrizavimo bylos negalės įvykdyti sutarties, todėl perleidžia kitai bendrovei (subrangovui) visus įsipareigojimus pagal 2003 m. gruodžio 19 d. sutartį, atsižvelgiant į pasirašytą likutinę statybos darbų montavimo konkursinę sąmatą (neatliktų darbų vertė – 2 635 121 L). Pensionatas, atsižvelgdamas į šį raštą, su kita statybos bendrove (buvusia subrangovu) sudarė 2009 m. liepos 3 d. statybos rangos sutartį Nr. 173 atlikti darbus pagal 2003 m. gruodžio 19 d. sutartyje nustatytas sąlygas, tačiau tik 116 850,43 Lt statybos darbų vertei.

Prūdiškių pensionatas, sudarydamas 2009 m. liepos 3 d. statybos rangos sutartį, pakeitė 2003 m. gruodžio 19 d. statybos rangos sutartyje nustatytas pirkimo sąlygas (nuo 2 635 121 Lt iki 116 850,43 Lt sumažino statybos darbų apimtis), negavęs Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, ir taip pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo⁶³ 18 straipsnio 8 dalies reikalavimus.

Pažymėtina, kad pensionatas, sudarydamas 2003 m. gruodžio 19 d. sutartį, nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo⁶⁴ 15 str. 6 d. 4 p. reikalavimo – sutartyje nustatyti kainą arba įkainių indeksavimą dėl infliacijos, kai sutarties trukmė ilgesnė negu 1 metai.

Statybos rangos sutartyje nenumatyta sutarties kainos perskaičiavimas, tačiau, atsižvelgdamas į kainų lygio kitimą (dėl infliacijos), rangovas perskaičiavo statybos darbų kainas, įvertindamas statybos sąnaudų kainų pokytį nuo statybos darbų sutarties sudarymo datos pagal Statistikos departamento pateiktus 2009 m. statybos kainų indeksus, todėl atliktų statybos darbų kaina didesnė 34 333,56 Lt.

Pensionatas, negavęs Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, 2009 m. liepos 3 d. statybos rangos sutartimi pakeitė 2003 m. gruodžio 19 d. sutartyje nustatytas pirkimo sąlygas (sumažino statybos darbų apimtis nuo 2 635 121 Lt iki 116 850,43 Lt), ir taip pažeidė

⁶¹ 2003 m. gruodžio 19 d. statybos rangos sutartis Nr. 19-1.

⁶² 2009 m. birželio 5 d. raštas Nr.09/06/05.

⁶³ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1673 redakcija).

⁶⁴ 2002-12-03 įstatymo Nr. IX-1217 redakcija.

Viešųjų pirkimų įstatymo⁶⁵ 18 straipsnio 8 dalies reikalavimus.

2003 m. gruodžio 19 d. statybos rangos sutartyje nenustačius statybos darbų kainų dėl infliacijos perskaičiavimo taisyklių, negalėjome įvertinti, ar pagrįstai 34 333,56 Lt padidintos statybos darbų kainos.

4.3. Dėl investicijų projekto „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Vilniuje, Trakų g. 10 ir 12, rekonstravimas“

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka nuo 2006 metų vykdo investicijų projektą „Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Vilniuje, Trakų g. 10 ir 12, rekonstravimas“, kurio bendra vertė 29 674,0 tūkst. Lt. Iki 2009 m. gruodžio 31 d. atlikta statybos darbų už 3 911,0 tūkst. Lt, iš jų 2009 metais už 500,0 tūkst. Lt.

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka 2006 m. vasario 27 d. sutartimi Nr. 01-D pavedė UAB „Lietuvos paminklai“ (nuo 2008-09-10 valstybės įmonė; toliau – VĮ „Lietuvos paminklai“), laimėjusiai supaprastintą atvirą konkursą, vykdyti Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Vilniuje, Trakų g. 10 ir 12, rekonstravimo darbų užsakovo funkcijas. Biblioteka šia sutartimi pavedė atlikti užsakovo funkcijas, kurioms priskirta atlikti statybos darbų viešojo pirkimo procedūras ir sudaryti statybos rangos sutartis. VĮ „Lietuvos paminklai“, vykdydama šią sutartį, atliko pastatų Vilniuje, Trakų g. 10 ir 12, rekonstravimo darbų viešojo pirkimo procedūras ir su konkurso laimėtoju sudarė 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutartį Nr. R-55/5, kurios vertė 25 853 419 Lt.

Valstybės kontrolė, atlikusi 2007 metų finansinį (teisėtumo) auditą⁶⁶, nustatė, kad bibliotekos 2006 m. vasario 27 d. sutartis Nr. 01-D ir VĮ „Lietuvos paminklai“ 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutartis Nr. R-55/5 sudarytos pažeidžiant tuo metu galiojusias Viešųjų pirkimų įstatymo 14 str. nuostatas, nes įstatymas nesuteikė teisės perkančiajai organizacijai suteikti įgaliojimus kitai perkančiajai organizacijai sudaryti viešojo pirkimo sutartį. Pagal šį straipsnį pati perkančioji organizacija (t. y. biblioteka) turėjo būti atsakinga už statybos rangos sutarties sudarymą, jos sąlygų vykdymą. Biblioteka iki šiol nesiėmė priemonių, kad būtų pašalinti minėto įstatymo pažeidimai.

Įvertinus VĮ „Lietuvos paminklai“ sudarytą 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutartį, nustatyta, kad 11.3.3 punkto nuostatos dėl kainos perskaičiavimo neaiškios⁶⁷, todėl tokios sutarties

⁶⁵ 2008-07-03 įstatymo Nr. X-1673 redakcija.

⁶⁶ 2008 m. gegužės 27 d. valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-30-6-45 „Dėl valstybinio audito Vilniaus apskrities viršininko administracijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“.

⁶⁷ 11.3.3 punkte nenustatytos tikslios sutarties kainos perskaičiavimo taisyklės, nenustatyta perskaičiavimo formulė, nenustatyta, kada sutarties šalys atlieka sutarties kainos perskaičiavimą, kaip įformina perskaičiavimo rezultatus.

kainodaros taisyklės neatitiko Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁶⁸ patvirtintos Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos 4 punkte nustatytų pagrindinių kainodaros taisyklių principų (kad kainodaros taisyklės turi būti aiškios ir nedviprasmiškos, turi būti siekiama surašyti jas taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo) ir 24, 24.1–24.8 punktuose nustatytų kainos perskaičiavimo taisyklių. Taigi nesilaikyta Viešųjų pirkimų įstatymo⁶⁹ 18 str. 6 d. 3 p. – sutartyje nustatyti kainą arba kainodaros taisykles pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką.

Atliktų darbų kainos 2009 metais, atsižvelgiant į statybos darbų kainų lygio kitimą, nebuvo mažinamos. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus yra nustatytos statybos kainų mažėjimo tendencijos, audito metu atlikome kiekvieno (kovo–liepos) mėnesio atliktų statybos darbų kainų perskaičiavimą, įvertindami statybos sąnaudų kainų pokytį nuo statybos darbų sutarties sudarymo datos. Kainų pokyčio įvertinimui taikėme Statistikos departamento skelbiamus statybos sąnaudų kainų indeksus. Nustatėme, kad bendra 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 15 505,48 Lt mažesnė. Statybos darbų sutartyje nenumačius aiškių fiksuotos kainos perskaičiavimo taisyklių, negalėjome nustatyti konkrečios sumos, kuria galėjo būti mažesnė darbų kaina.

VĮ „Lietuvos paminklai“, sudarydami 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutartį, nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme⁷⁰ nustatyto pirkimo tikslo – sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas.

Vertindami 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutarties vykdymą, patikrinome lokalinėje sąmatoje nurodytų ir faktiškai atliktų darbų kiekio atitiktį (2009 m. lapkričio 19 d. apžiūros aktas). Nustatėme, kad faktiškai langų blokų įstatymo į mūro sienų angas pirmame, antrame ir trečiame objekto aukštuose darbai visiškai baigti. Sąmatoje nurodytas bendras 506,61 kv. m. langų kiekis, o nuo statybos pradžios iki 2009 m. gruodžio 31 d. atliktų darbų aktuose (2007 m. gruodžio mėn. Nr. 38 ir 2009 m. liepos mėn. Nr. 14) nurodytas 425,96 kv. m., arba 80,65 kv. m. mažesnis, sumontuotų langų kiekis. Taigi neužtikrinta, kad būtų laikomasi statybos rangos sutarties sąlygų, kad visi atlikti statybos darbai būtų laiku priimti (sutarties 7.3. ir 8.5 punktai).

Audito metu nustatytos aplinkybės rodo, kad VĮ „Lietuvos paminklai“ netinkamai vykdė bibliotekos jai pavestas statybos darbų užsakovo funkcijas, nes neužtikrino, kad bibliotekos skirtos valstybės biudžeto lėšos statybos darbams būtų panaudotos taupiai ir racionaliai.

VĮ „Lietuvos paminklai“, sudarydama 2007 m. liepos 30 d. Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus

⁶⁸ 2003 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 1S-21 (2008-01-11 įsakymo Nr. 1S-1 redakcija).

⁶⁹ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁷⁰ Ten pat, 3 str. 2 d.

viešosios bibliotekos pastatų Vilniuje, Trakų g. 10 ir 12, rekonstravimo darbų sutartį Nr. R-55/5, pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą⁷¹, nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme⁷² nustatyto tikslo, nes, atsižvelgiant į Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus, 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 15 505,48 Lt mažesnė.

Audito metu nustatytos aplinkybės rodo, kad VĮ „Lietuvos paminklai“ netinkamai vykdė bibliotekos jai pavestas statybos darbų užsakovo funkcijas, nes neužtikrino, kad bibliotekos valstybės biudžeto lėšos statybos darbams būtų panaudotos taupiai ir racionaliai.

4.4. Dėl investicijų projekto „Vilniaus apskrities resocializacijos centro pastato Vilniuje, Palydovo g. 29A rekonstravimas“

Investicijų projektas „Vilniaus apskrities resocializacijos centro pastato Vilniuje, Palydovo g. 29A rekonstravimas“, kurio vertė 3 000,8 tūkst. Lt, pradėtas įgyvendinti 2007 metais. Iki 2009 m. gruodžio 31 d. atlikta statybos darbų už 1 736,1 tūkst. Lt, iš jų 2009 m. atlikta darbų už 924,9 tūkst. Lt. Resocializacijos centras supaprastinto atviro konkurso būdu su statybos bendrove 2007 m. rugsėjo 6 d. sudarė statybos rangos sutartį Nr. 01-07/09/06, pagal kurią bendrovė įsipareigojo už 2 973 410 Lt atlikti resocializacijos centro pastato, rekonstrukcijos techninio projekto parengimo ir statybos darbus.

Vilniaus apskrities resocializacijos centras 2009 m. sausio mėn. už 3 895,0 Lt (be PVM) įsigijo papildomus statybos darbus⁷³, nenumatytus 2007 m. rugsėjo 6 d. statybos rangos sutartyje, netaikydamas Viešųjų pirkimų įstatymo⁷⁴ 85 straipsnyje supaprastintiems pirkimams nustatytos pirkimų tvarkos ir taip pažeidė šio straipsnio reikalavimus.

Resocializacijos centras 2007 m. rugsėjo 6 d. statybos rangos sutartį dėl nepakankamo finansavimo 2008 m. vasario 29 d. sustabdė⁷⁵, o 2008 m. spalio 15 d. susitarimu Nr. 2⁷⁶ pratęsė iki 2012 m. gruodžio 31 d. Sudarant 2008 m. spalio 15 d. susitarimą buvo pratęstas 2007 m. rugsėjo 6 d. statybos rangos sutarties vykdymas ilgiau nei metams, todėl, vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁷⁷ patvirtintos Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos 24.1 punktu, centras privalėjo nustatyti statybos darbų įkainių perskaičiavimą, atsižvelgdamas į šių taisyklių 24.2–24.8 punktų reikalavimus. Taip buvo

⁷¹ 18 str. 6 d. 3 p.

⁷² 3 str. 2 d.

⁷³ 2009 m. sausio mėn. atliktų darbų aktas.

⁷⁴ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁷⁵ 2008 m. vasario 29 d. susitarimas Nr. 1.

⁷⁶ „Dėl 2007 m. rugsėjo 6 d. Vilniaus apskrities resocializacijos centro pastato Vilniuje, Palydovo g. 29A rekonstravimo darbų pirkimo sutarties Nr. 01-07/09/06 vykdymo“.

⁷⁷ 2003 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 1S-21 (2008-09-10 įsakymo Nr. 1S-89 redakcija).

pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymo⁷⁸ 18 str. 6 d. 3 p. – sutartyje nustatyti kainą arba kainodaros taisykles pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką.

Atliktų darbų kainos 2009 metais, atsižvelgiant į statybos darbų kainų lygio kitimą, nemažintos. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus yra nustatytos statybos kainų mažėjimo tendencijos, audito metu atlikome kiekvieno mėnesio (nuo 2009 m. vasario iki 2009 m. rugsėjo) atliktų statybos darbų kainų perskaičiavimą, įvertindami statybos sąnaudų kainų pokytį nuo statybos darbų sutarties sudarymo datos. Statybos sąnaudų kainų pokyčio įvertinimui taikėme Statistikos departamento skelbiamus statybos sąnaudų kainų indeksus. Nustatėme, kad bendra 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 43 499,69 Lt mažesnė. Statybos rangos sutartyje nenumačius fiksuotos kainos perskaičiavimo taisyklių, negalėjome nustatyti konkrečios sumos, kuria galėjo būti mažesnė darbų kaina.

Vilniaus apskrities resocializacijos centras, sudarydamas 2008 m. spalio 15 d. susitarimą, nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme⁷⁹ nustatyto pirkimo tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, o 2009 m. valstybės biudžeto asignavimus investicijų projektui įgyvendinti panaudojo neekonomiškai.

Vilniaus apskrities resocializacijos centras 2008 m. spalio 15 d. susitarimu, pratęsdamas 2007 m. rugsėjo 6 d. statybos darbų sutartį, nesivadovavo Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika ir taip pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą⁸⁰, nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme⁸¹ nustatyto viešo pirkimo tikslo, nes atsižvelgiant į Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 43 499,69 Lt mažesnė.

Vilniaus apskrities resocializacijos centras įsigijo papildomų darbų už 3 895,0 Lt, netaikydamas Viešųjų pirkimų įstatymo⁸² 85 straipsnyje supaprastintiems pirkimams nustatytos pirkimų tvarkos ir taip pažeidė šio straipsnio reikalavimus.

Centro direktorius, pažeisdamas Biudžetinių įstaigų įstatymą⁸³, panaudojo 2009 m. valstybės biudžeto asignavimus investicijų projektui įgyvendinti neracionaliai ir netaupiai.

Nustatyti pažeidimai investicinių projektų srityje rodo, kad apskritis netinkamai kontroliavo pavaldžių įstaigų investicinių projektų vykdymą. Apskrities pavaldžios įstaigos nesilaikė Viešųjų

⁷⁸ 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁷⁹ Ten pat, 3 str. 2 d.

⁸⁰ Ten pat, 18 str. 6 d. 3 p.

⁸¹ Ten pat, 3 str. 2 d.

⁸² Ten pat.

⁸³ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-113 (2004-11-04 įstatymo Nr. IX-2536 redakcija), 8 str. 5 d.

pirkimų įstatymo reikalavimų sutartyse pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą metodiką nustatyti kainodaros taisykles, kurios leistų perskaičiuoti statybos darbų įkainius pagal bendrą kainų lygio kitimą. Be to, Vyriausybės 2009-04-15 pasitarimo sprendimu⁸⁴ pritarta siūlymui, kad valstybinės institucijos inicijuotų viešųjų darbų pirkimo sutarčių pakeitimo procedūras dėl darbų kainų sumažinimo, atsižvelgdamos į statybos sąnaudų kainų sumažėjimą. Finansų ministerija 2009-04-16 raštu⁸⁵ informavo visas institucijas ir prašė asignavimų valdytojus laikytis šio protokolo nuostatų, taip pat kontroliuoti pavaldžių įstaigų veiklą. Taigi apskritis neįgyvendino minėto protokolo nuostatų ir nekontroliavo pavaldžių įstaigų veiklos.

Rekomendacijos

Apskritis nuo 2010 m. liepos 1 d. likviduojama, todėl rekomendacijų apskrities viršininkui dėl vidaus kontrolės sistemos tobulinimo neteikiame. Apskrities vadovybė turi atkreipti dėmesį į ataskaitoje nurodytas reikšmingas klaidas, pažeidimus ir imtis priemonių rizikai, susijusiai su asignavimų naudojimo, viešųjų pirkimų teisėtumu, investicinių projektų vykdymu, valstybės biudžeto lėšų ekonomišku naudojimu, finansinių ataskaitų teisingumu, valdyti.

Rekomendacija dėl debetinio išskolinimo už išsimokėtinai parduotus žemės sklypus apskaitos teikta atlikus apskrities 2008 m. finansinį (teisėtumo) auditą⁸⁶. Ši Valstybės kontrolės rekomendacija iki šiol neįgyvendinta (ataskaitos 1 pastebėjimas), todėl apskritis turi imtis neatidėliotinių priemonių jai įgyvendinti.

1. Prūdiškių pensionatui rekomenduojame sustiprinti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės procedūras.

2. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešajai bibliotekai rekomenduojame Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2006 m. vasario 27 d. sutarties Nr. 01-D ir 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutarties Nr. R-55/5 pakeitimus, kuriuos priėmus būtų pašalintos sutarčių nuostatos, prieštaraujančios Viešųjų pirkimų įstatymui.

3. Vilniaus apskrities resocializacijos centrui rekomenduojame Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2007 m. rugsėjo 6 d. sutarties Nr. 01-07/09/06 pakeitimą, numatant fiksuotos kainos perskaičiavimą pagal bendro kainų lygio kitimą, vadovaujantis Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika.

4. Lavoriškių pagrindinei mokyklai rekomenduojame:

⁸⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio protokolas Nr. 29.

⁸⁵ Finansų ministerijos 2009-04-16 raštas Nr. (2.37-05)-6K-0904030.

⁸⁶ 2009 m. birželio 19 d. valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-30-4-74 „Dėl valstybinio audito Vilniaus apskrities viršininko administracijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“.

- Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2008 m. rugsėjo 18 d. sutarties Nr.-1-JLS-6 pakeitimą, numatant fiksuotos kainos perskaičiavimą pagal bendro kainų lygio kitimą Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nustatyta tvarka;

- užtikrinti, kad pasibaigus terminui 2009 m. rugpjūčio 21 d. nuomos sutartis Nr. ILS-35 (6.30) nebūtų pratęsta ir sukurti vidaus kontrolės procedūras, užtikrinančias turto nuomos teisėtumą;

- sustiprinti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės procedūras.

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas ir neatitikimus apskritis buvo informuota žodžiu ir Valstybės kontrolės raštais (žr. 1 priedą).

Pažymėtina, kad apskričiai pavaldžios įstaigos dalį pateiktų rekomendacijų įgyvendino.

Neįgyvendintos rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir terminas pateikti rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 2 priedą).

3-iojo audito departamento direktoriaus
pavadootoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Birutė Borkauskienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Vilniaus apskrities viršininko
administracijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Valstybės kontrolės išsiųstų raštų Vilniaus apskrities viršininko administracijai ir pavaldžioms įstaigoms sąrašas

1. 2009 m. rugsėjo 17 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2025 „Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams“, Vilniaus apskrities viršininkui.
2. 2009 m. lapkričio 17 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2424 „Dėl nustatytų pažeidimų, klaidų ir kitų neatitikimų“, Vilniaus apskrities viršininkui.
3. 2009 m. gruodžio 14 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2600 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“ Vilniaus apskrities viršininkui.
4. 2009 m. gruodžio 17 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2676 „Dėl audito metu nustatytų pažeidimų, klaidų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities viršininkui.
5. 2009 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2644 „Dėl audito metu nustatytų pažeidimų, klaidų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities viršininko administracijos Švietimo centrai.
6. 2009 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2642 „Dėl audito metu nustatytų pažeidimų, klaidų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities Kultūros centrai.
7. 2009 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. S-(34-1.10.1)-2643 „Dėl audito metu nustatytų pažeidimų, klaidų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities Turizmo informacijos centrai.
8. 2010 m. kovo 10 d. raštas Nr. S-(34-1254)-376 „Dėl nustatytų pažeidimų, klaidų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities Turizmo informacijos centrai.
9. 2010 m. kovo 16 d. raštas Nr. S-(34-1254)-388 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir kitų pastebėjimų“, Elektrėnų sanatorinei pagrindinei mokyklai.
10. 2010 m. kovo 23 d. raštas Nr. S-(34-1254)-444 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities resocializacijos centrai.
11. 2010 m. kovo 24 d. raštas Nr. S-(34-1254)-469 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir kitų pastebėjimų“, Lavoriškių pagrindinei mokyklai.
12. 2010 m. kovo 24 d. raštas Nr. S-(34-1254)-516 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų“, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešajai bibliotekai.
13. 2010 m. balandžio 6 d. raštas Nr. S-(34-1254)-567 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir kitų pastebėjimų“, Vilniaus 2-iems globos namams.
14. 2010 m. balandžio 6 d. raštas Nr. S-(34-1254)-566 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir kitų pastebėjimų“, Prūdiškių pensionatui.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Vilniaus apskrities viršininko
 administracijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Sustiprinti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės procedūras.	Prūdiškių pensionatas	<p>1. Pensionatas kreipsis į Viešųjų pirkimų tarnybą gauti sutikimą dėl statybos darbų pirkimo sutarties sąlygų pakeitimo ir papildys sutarties sąlygas.</p> <p>2. Vykdamas investicijų projektą „Prūdiškių pensionato 160 vietų gyvenamojo korpuso su jungiamąja dalimi statyba“, neatlikti statybos darbai ateityje bus išigyjami Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka – gaunant Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą.</p>	<p>2010-09-30</p> <p>Konkrečiu atveju, gavus valstybės biudžeto asignavimus investicijų projekto įgyvendinimui ir jo užbaigimui.</p>
2.	Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2006 m. vasario 27 d. sutarties Nr. 01-D su UAB „Lietuvos paminklai“ ir UAB „Lietuvos paminklai“ 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutarties Nr. R-55/5 su UAB „Kortas“ pakeitimus, kuriuos priėmus būtų pašalintos sutarčių nuostatos, prieštaraujančios Viešųjų pirkimų įstatymui.	Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka	Bus inicijuoti 2006 m. vasario 27 d. sutarties Nr. 01-D ir 2007 m. liepos 30 d. statybos rangos sutarties Nr. R-55/5 pakeitimai.	2010-07-30
3.	Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2007 m. rugsėjo 6 d. sutarties Nr. 01-07/09/06 pakeitimą, numatant fiksuotos kainos perskaičiavimą pagal bendro kainų lygio kitimą, vadovaujantis Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika.	Vilniaus apskrities resocializacijos centras	2010 m. balandžio 1 d. parengtas dokumentas „Dėl viešojo pirkimo pagrindu sudarytos sutarties sąlygų keitimo“ Viešųjų pirkimų tarnybai. Gavus Viešųjų pirkimų tarnybos atsakymą bus sprendžiamas klausimas dėl kainos perskaičiavimo.	2010-07-30

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
4.	Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2008 m. rugsėjo 18 d. sutarties Nr.-1-JLS-6 pakeitimą, numatant fiksuotas kainas perskaičiavimą pagal bendro kainų lygio kitimą Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nustatyta tvarka;	Lavoriškių pagrindinė mokykla	Mokykla 2010 m. kovo 25 d. kreipėsi į rangovą dėl sutarties pakeitimo projekto suderinimo.	2010-07-30
5.	Užtikrinti, kad pasibaigus terminui 2009 m. rugpjūčio 21 d. nuomos sutartis Nr. ILS-35 (6.30) nebūtų pratęsta ir sukurti vidaus kontrolės procedūras, užtikrinančias turto nuomos teisėtumą.	Lavoriškių pagrindinė mokykla	Sutartis nebus pratęsta. Bus paskirtas atsakingas asmuo už turto nuomos teisėtumą.	2010-08-30
6.	Sustiprinti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės procedūras	Lavoriškių pagrindinė mokykla	Numatoma patobulinti viešųjų pirkimų taisykles. Numatoma tobulinti viešuosius pirkimus vykdančių asmenų kvalifikaciją.	2010-06-30 2011-01-01
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Vilniaus apskrities viršininko administracijos Apskaitos ir finansų departamento direktorė Inolė Elena Juozėnienė, Tel. (8 5) 231 2021, el. p. inole_juozeniene@vilnius.aps.lt</p>				